

ABSTRACT

A DISCOURSE ANALYSIS OF THE PLOT AND PROFILE OF M.R. KUKRIT PRAMOTE'S SHORT STORY, "MOM"

Jaranya Thepphornbanchakit

Payap University, Chiang Mai, 2004

Supervising Professor: Assistant Professor Dr. Kirk R. Person

Discourse analysis is considered one of the significant fields in linguistics due to the fact that it not only enables many readers and linguists to classify discourse genres - narrative, folk narrative, expository, hortatory, etc. - but also enables them to be able to generalize the syntactic characteristics of each discourse genre.

This research illustrates a linguistic approach to the study of discourse analysis based on the Thai narrative "Mom," one of Kukrit Pramote's short stories. The model proposed by Robert E. Longacre (1996, 1983) is employed and adopted as a major criterion for analyzing two structures within the chosen text. One is the plot structure, i.e. the notional structure, which refers to the deep structure of a narrative discourse. The other is the grammatical profile, which refers to the narrative's surface structure.

After the analysis, it can be said that the notional structure of the text contains seven slots. All notional structure slots proposed by Longacre are found in the text. These slots are Exposition, Inciting Moment, Developing Conflict, Climax, Denouement, Final Suspense, and Conclusion. Each of these slots contains one

theme, except the Final Suspense which is an embedded narrative containing five sub-slots, exposition, inciting moment, developing conflict, climax, and denouement.

Like the notional structure, the surface structure contains seven features. All surface structure features proposed by Longacre are found, except for the Aperture and Finis slots.

The correlation between the surface and notional structure features of the whole text is one-to-one correspondence. There is no skewing in mapping between the slots of these two structures.

PAYAP UNIVERSITY

บทคัดย่อ

วาระวิเคราะห์ ทางด้าน ลักษณะเค้าโครงเรื่อง และ โครงสร้างทางไวยากรณ์ ของ บทประพันธ์ประเภท เรื่องสั้น “มอม” ของ ม.ร.ว คึกฤทธิ์ ปราโมช

จรัญญา เทพพรบัญชากิจ

มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๗

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร. เคิร์ก โรเจอร์ เพอร์ซัน

วาระวิเคราะห์ (Discourse Analysis) นับว่าเป็นการศึกษาที่สำคัญแขนงหนึ่ง ทางด้านภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์ด้านวาระศาสตร์ ไม่เพียงช่วยให้ผู้อ่าน และ นักภาษาศาสตร์ เข้าใจเนื้อหาของวาระแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นวาระประเภท เรื่องเล่า (Narrative) นิทานพื้นบ้าน (Folk Narrative) คำอธิบาย (Expository) หรือ คำเทศนาสั่งสอน (Hortatory) แต่การวิเคราะห์ทางด้านวาระศาสตร์ ยังช่วยให้พวกเขา เกิดความเข้าใจลักษณะทางไวยากรณ์ ของวาระแต่ละประเภทได้ชัดเจนขึ้นด้วยเช่นกัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาด้านวาระวิเคราะห์ของเรื่องเล่าภาษาไทย เรื่อง “มอม” ซึ่งประพันธ์โดย หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยได้นำแนวความคิดของ Robert E. Longacre (1996, 1983) มาเป็นแนวทางหลัก เพื่อประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างทางภาษา ของเรื่องสั้น “มอม” เพียงสองโครงสร้าง ซึ่งก็คือ เค้าโครงเรื่อง (Plot Structure) ซึ่งเป็นโครงสร้างเชิงลึก (Notional Structure) และ ลักษณะทางไวยากรณ์ (Grammatical Profile) ซึ่งเป็นโครงสร้างผิว (Surface Structure) ของเรื่อง “มอม”

หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ และ ศึกษาองค์ประกอบของโครงสร้างทั้งสองแล้ว พบว่า ลักษณะเค้าโครงเรื่องของเรื่อง “มอม” ประกอบไปด้วย 7 ตอนย่อยตามแนวความคิดของ Robert E. Longacre ทุกลักษณะตามแนวความคิดของเขาถูกพบในเรื่อง “มอม” ซึ่งได้แก่ การนำเรื่อง เหตุการณ์ยั่ว การเพิ่มความขัดแย้ง จุดตั้งเกร็ด การคลี่คลายปัญหา เหตุการณ์ต่อเนื่อง และการสรุป ทุกองค์ประกอบที่กล่าวมา ประกอบด้วยใจความหลักเพียง

เรื่องเดียว ยกเว้นแต่ เหตุการณ์ต่อเนื่อง (Final Suspense) เท่านั้น ที่สามารถแยกย่อยได้อีกถึง 5 ส่วน อันประกอบด้วย การนำเรื่อง เหตุการณ์ช่วยๆ การเพิ่มความขัดแย้ง จุดตั้งเครียด และการคลี่คลายปัญหา ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า เหตุการณ์ต่อเนื่องนี้จัดเป็นเรื่องเล่าในตัวเอง

ส่วนทางด้านลักษณะของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของเรื่อง “มอม” พบว่า ประกอบไปด้วย 7 ส่วน เช่นเดียวกับลักษณะเค้าโครงเรื่อง ซึ่งทุกลักษณะตามแนวความคิดของ Robert E. Longacre ได้ถูกพบครบถ้วน ยกเว้น การเกริ่นเรื่อง (Aperture) และ การปิดเรื่อง (Finis) เท่านั้นที่ไม่ถูกพบในเรื่อง “มอม”

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองโครงสร้างที่พบในเรื่อง “มอม” นั้นเป็นความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว